

Tijdelijk grasland waardevol voor Brabantse akkerbouwers

Telen tussen het vee

Ondanks de specialisatie van een deel van de akkerbouwers staat het principe van het gemengde bedrijf op het Brabantse zand nog altijd overeind. Een perceel gescheurd grasland is nu eenmaal een mooie uitgangspositie voor veel gewassen. Eind augustus nam de Akkerbouwstudieclub Midden-Brabant een kijkje in het veld.

De leden van de akkerbouwstudieclub Midden-Brabant verzamelen zich voor een rondje langs de gewassen rond het bedrijf van Nathan van Beek.

Op het erf van Nathan van Beek worden nog gauw een trekker en een kraan aan de kant gezet, om plaats te maken voor een gestage stroom auto's. De leden van de akkerbouwstudieclub Midden-Brabant verzamelen zich voor een rondje langs de gewassen rond het bedrijf van Van Beek. Als de club vermoedt dat er geen leden meer bij zullen komen, vertrekken ze — een 'Brabants kwartiertje' later dan gepland — naar het eerste perceel. Het gaat om suikerbieten van het ras Piranha. Het gewas oogt mooi groen, maar op een deel van het perceel hangen de bladeren slap van de droogte en Van Beek heeft veel werk gehad om de schieters eruit te halen. „Een bekend verschijnsel dit jaar”, zegt Johan Mol van de agrarische dienst van Suiker Unie. Hij is vanavond uitgenodigd om enkele actualiteiten te bespreken. „Hier op het zand teelt vrijwel iedereen rhizoctoniaresistente bieten en die zijn, zoals bekend, extra gevoelig voor schieters. Maar ik ken ook percelen met standaardrassen waar 40 procent schieters staan. Geduld is dit jaar beloofd.”

Van Beek trekt nog een paar late schieters de grond uit. „Moet je die nu nog verwijderen?” vraagt hij. Mol: „Vroeger hielden we 1 augustus aan als grens. Maar als je er zeker van wilt zijn dat ze geen levensvatbaar zaad meer vormen, kun je beter doorgaan tot 1 september.”

Bladvlekken

Het gesprek komt op bladvlekken. De meeste telers hebben gespoten tegen schimmelziekten na de melding dat er op 8 augustus stemphylium in het gebied was aangetroffen. Aangezien de middelen ongeveer drie weken werken, wordt het tijd om na te denken over een vervolgbespotting. Een teler die pas rond de kerst levert, gaat eerderdaags voor een tweede ronde. Anderen twijfelen nog. Mol laat zijn advies vooral afhangen van wat hij in het veld ziet. „Een kwestie van blijven kijken. Zodra je ziet dat de vlekjes zich uitbreiden, heeft het zin om nogmaals te spuiten. Dit perceel ziet er schoon uit. Vind je geen uitbreiding, dan bespaar je toch weer ongeveer 35 euro aan middel per hectare.”

Qua opbrengst is het voor de bietentelers op het zand dit jaar lastig meekomen.

Vochtgebrek speelt hen parten. Van Beek heeft het perceel twee keer beregend. In zijn algemeenheid geldt dat de akkerbouwers in het gebied de aardappelen voorrang geven. Bieten herstellen zich nu eenmaal gemakkelijker. De aardappelen zijn soms wel zes keer natgegooid, de bieten hooguit een paar keer. Standaard 15 ton suiker van een hectare oogsten, zien de telers dan ook nog als een grote stap. Uit het vergelijkingsprogramma Unitip weet Mol dat de spreiding in dit gebied uiteenloopt van 8 tot 16 ton suiker per hectare.

Mooie grond

Het gezelschap stapt in de auto voor een rondje langs enkele aardappelpercelen. Het eerste perceel is 2 hectare Fontane van collega Corné van Rooij. De aardappelen zijn niet beregend, al zie je dat er niet aan af. Het verbaast de telers bovendien wat er aan opbrengst onder zit. „Dit is geen representatief beeld”, zegt Van Rooij erbij. „Dit is prachtige grond, waar altijd goed op gepast is.” Net als de meeste andere telers huurt hij aardappelland bij veehouders in de buurt. Een perceel als dit, daar moet je een beetje geluk mee hebben, vinden de telers. Van Rooij: „Helaas betaal je hier ook voor mindere kwaliteit grond de hoofdprijs. Zolang de maïs duur blijft, is er te veel druk op huurland.”

Toch lukt het Nathan van Beek om er een bouwplan van 1 op 6 en soms 1 op 7 op na te houden. Hij doet dat bewust. „Het komt bij je terug. Zolang het kan, wil ik niet anders.” Uitrusten met kortdurend grasland is voor hem de ideale start. Hij laat een perceel Bintjes zien, die eind augustus nog diepgroen staan. Hij heeft het perceel vijf keer beregend omdat het 'klapzand' is, maar met de nalevering van stikstof zit het in ieder geval goed. Het enige wat er op het gewas aan te merken valt, is een beetje doorwas. Ook zijn er vlekken van alternaria te zien. „Misschien moet je hem een keer met Signum pakken”, adviseert Marc Verhooren van Lamb Weston Meijer, die vanavond ook met de groep meeloopt. Veel telers schrikken als hij vertelt hoe snel een aantasting in de knol om zich heen kan grijpen. „Wat begint met een klein plekje op de knol kan uitgroeien tot ingezonken vlekken die in korte tijd groter ►

Roel Hesselmans:

„Bemesting op huurland is lastig.”

Maarten van der Loo:

„Studieclub moet vooral draaien om praktische zaken.”

Nathan van Beek:

„Aardappelen minstens 1 op 6.”

Corné van Rooij:

„Te veel druk op huurland.”

Serie studieclubs

Samen weet je meer dan alleen. Daarom delen veel Nederlandse akkerbouwers hun kennis met collega's, om zo hun teelten en bedrijfsprestaties op een hoger plan te brengen. In studieclubverband komen de cijfers op tafel, worden elkaars bedrijven bezocht of helpen externe deskundigen bij het beantwoorden van vragen. Akker Magazine brengt in deze serie akkerbouwstudieclubs in beeld, van de traditionele akkerbouwgewassen tot grove groenten en van teeltechniek tot economie. Deze keer Akkerbouwstudieclub Midden-Brabant. Een vijfköppig bestuur houdt de club draaiende, in samenwerking met de regioadviseur van DLV Plant.

Akkerbouwstudieclub Midden-Brabant

De Akkerbouwstudieclub Midden-Brabant telt 43 leden, die hun bedrijf hebben in het gebied tussen Moergestel en Gilze. Ze zitten midden tussen de veeboeren of hebben er zelf een veetak bij. In het groeiseizoen komen de akkerbouwers drie keer bij elkaar voor een veldbijeenkomst, waarbij ze samen met deskundigen van industrie of handel door hun gewassen lopen. Aardappelen, suikerbieten en industriegroenten zijn de hoofdteelten. In de winter zijn er drie of vier bijeenkomsten, waarvoor verschillende sprekers worden uitgenodigd. Een vijfokoppig bestuur houdt de club draaiende.

en dieper worden. Je ziet het vooral als er onder droge omstandigheden geroid is. Alternaria infecteert namelijk op de plek van de beschadiging. Begint het gewas in deze tijd van het jaar al open te vallen, dan heeft spuiten niet zo veel zin meer. Maar zoals hier, als het loof nog goed groen staat, moet je een bespuiting wel serieus overwegen. Zeker omdat hier ook stenen in de grond zitten, wat de kans op beschadiging vergroot."

Phytophthora

De laatste twee percelen aardappelen die bezocht worden, zijn van het ras Asterix. De eerste is beregend, de tweede niet. Van Beek was eigenlijk van plan om voor de vierde keer de haspel in het eerste perceel te zetten. Maar dicht bij de dam van het perceel heeft hij een phytophthora-aardje ontdekt. Waarschijnlijk het gevolg van een nog met water gevulde spuitleiding. Met een combinatie van Infinito en Curzate probeert Van Beek de aantasting stop te zetten. Het bruine blad knispert wel, maar hier en daar is nog een wit randje te zien. Een tweede bespuiting is daarom eerst nodig voordat hij

verder kan met beregenen. De opbrengst ligt beduidend lager dan op de voorgaande percelen. Logisch, vindt Verhooren. „Dit ras moet het vooral van de septembermaand hebben. Er kan nog veel bijgroeien.“

Op het onberegende perceel Asterix staat het gewas iets minder groen, maar er zit zeker zoveel opbrengst onder. Ook weer een kwestie van goede grond en een ruime rotatie, aldus Van Beek. Wel zijn er banen met kleurverschillen te zien in het perceel, vermoedelijk het gevolg van een ongelijke drijfmestverdeling. Op dat punt valt nog steeds veel te halen, vinden de telers. Nauwkeurig werken en de mest goed mengen zitten volgens de telers niet bij iedereen tussen de oren.

Roel Hesselmans is akkerbouwer met een varkenstak erbij. „Ik huur een mestsilo, waarin ik varkensmest, rundveedrijfmest en mineralenconcentraat laat rijden. Dat wordt goed gemixt en op dezelfde dag uitgereden. Als je dat netjes doet, weet je precies waar je aan toe bent. Dan is het een kwestie van op maat bijbemesten in het seizoen. Maar op huurland blijft het soms lastig. Dan zeggen mensen dat ze 30 kuub hebben uitgereden,

terwijl het in werkelijkheid 20 of 40 kuub is. Daar kun je onvoldoende op sturen.“

Snijbiet

Een van de laatste stops is een perceel snijbiet. Snijbiet? Niemand in de groep kent de teelt. Ook voor Van Beek is het gewas nieuw. Meestal teelt hij spinazie na zijn wintergerst. Maar zijn afnemer, diepvriesgroentenbedrijf Ardo, vroeg hem nu om deze vergeten groente in te zaaien. De teelt laat zich nog het meest vergelijken met spinazie. Het gewas is mooi opgekomen en kleurt het veld mooi frisgroen. Een buitje zou echter niet verkeerd zijn. Helaas laat de dreigende lucht die al de hele avond te zien is, slechts een paar druppels los.

In de schuur van Van Beek praat de groep na. Penningmeester Maarten van Loo is tevreden. „Excursies in het veld zijn altijd interessant. De winteravonden vragen wat meer creativiteit van ons. De kunst is om interessante sprekers te vinden. Liefst niet over beleid. Daar is op de ZLTO-avonden al genoeg aandacht voor. Een studieclub moet vooral draaien om praktische zaken.“ ■

Een niet allerdaags gewas: snijbiet. Studieclubdeelnemer Nathan van Beek teelt het gewas voor diepvriesgroentenbedrijf Ardo.

